

R.D. Iacobi Marchantii Vitis Florigera

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

60. In Festo S. Vrsulæ & sociarum, tripartita. Quid videbis in Sulamite nisi
choros castrorum. Cant. 7.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56381](#)

Ab ea cognovit Circumcisum pueri, Adorationem Magorum, purificacionem & oblationem in templo; inventionem Iesu duodemini in templo docentes. Denique, ex ea percepit visitationem Elizabeth, exultationem Johanna, & quæ runc perfecta sunt mysteria. Ab ea dicit quoque tria illa Cantica, quæ in finem usque facili Verbi incarnationis praedicanter, & quotidie in Ecclesia decantantur. *Benedictus, Magnificat, Nunc dimittit.* Nemo Evangelistarum prater cum horum meminit, quæ tanquam Secretarius & Notarius Virginis per illam didicit.

S. Lucas
primus
maginem
M. V. do-
pinxit.

S. Lucas
ante pi-
ctor, pro-
fessione
me licet.

S. Lucas
caesissem
coluit.

Martyr.
vitam
finisse pu-
satur.

Uterius quoque illud familiaritatem Deiparae Virginis & S. Lucas comprobat, quod primus Virginis imaginem depinxerit. Atq; imago illa Virginis adhuc Romæ in templo S. Mariae Majoris servatur, etq; miraculis celebris à torsaculis honorata. Dicitur & primus Christi Domini imaginem depinxisse S. Lucas qui & art, Pictor & professione Medicus erat. Nam ille et pictor quidam alius Misifus fit à Rege Eudes Abagaro argotatus (qui summo videnti Christi tenebatur desiderio) ut accurate ejus faciem per picturam efformaret, sicq; saltem imagine fueretur, qui praetentia fuit non poterat. Tamen non potuit Pictor illi alesqui quod oprabat, quia divinus splendor vultu consulsans impedimento erat, Salvator interim, ut pio Regis desiderio satisfaceret, in linteо facientem suum dignatus, est exprimere, & ad Regem transmittere, tanquam pietatis monumentum & sanitatis sibi reddende argumentum. Vide Niccephorus l. 2. histor. c. 7. Evang. l. 2. c. 2. 6.

Ereto etiam dilectus fuit Virginis Deiparae S. Lucas, quod castitatem coluerit toto suo ævo; ita ut discipuli referat S. Hieronimus, usque ad annum octagesimum quartum virgine colibem. Ideo mysteria purissimæ carnis à Christo: suscepimus meritò ei incidavit Beatissima Virgo, quæ æternitati commendare.

Martyrio vitam finisse sanctum Lucam, eti non ita certum & exploratum sit, multi tamen Scriptores Ecclesiastici tradidicunt. Atq; inter antiquos ita insinuat S. Greg. Naz. Orat. in Iulianum, ubi sic loquitur: *Non vidimus pro Christo casus eis reverentibus.* Non magnis paginis extinuisti; Ioannem illum, Petrum Paulum, Jacobum, Stephanum, Lucam, & qui post illos capitu sui periculo veritatem protegerent: Qui cum igne, & ferro, & bellum, & tyrannus, alacramo, velut in alienis corporibus, immo velut corporum explices dimicarent. Sic & S. paulinus inter veteres nomineum Martyrem his verbis.

Hic Pater Andreas, & magno nomine Lucas,

Martyr, & illusfris sanguine Nazarius.
Ejusdem est sententia S. Gaudentius Episcopus Brixianus, florens tempore S. Amb. ita enim loquuntur in ferm. Dedicat. Eccl. Horum quatuor habemus reliquias, quiregnum Dei & iustitiam ejus predicatorum ab in rediliis occisi sunt: Iohannes in Sebaste Palestina, Thomas apud Indos, Andreas & Lucas apud Pafras

Achaia civitatem, confummai referunt.

Nicephorus autem l. 2. c. 43. specificat genitum martyrii dum sic de sancto Luca differit: *A paulo Re-* *Greciam reveritus plurimos ibi divina doctrina* *luce illustrari, & tandem à divini verbi contemporaneo ex fructuosa olea arbore suspenso (quod aridissime ex quo crux faret copia non esset) Despiritum commen-* *davit.* Eadem habet Glycas lib. 3. Annal. additque liquorem medicum ex reliquis scaturire, eoque indice illas esse repetit. Contentus & Cedrenus in Compend. histor. O felix igitur Olea, ex qua pendens talis divinus pictor, imaginete in se depinxit Iesu Crucifixi! O felix Olea, in qua Medicus ille (cujus verba Evangelica animæ languentis sunt medicina) se supremo conformavit Medico, ejusunctionis participes effectus, tam in vita, quam in morte. Potuit enim cum Christo summo Medico dicere Lucas Medicus: *Spiritus Domini super me, eo quod unxerit me, evangelizare pauperibus miseri me, ut medover contiuenter corde.* Hoc dum viveret perfecit predicationem verbi, & in finem seculi perficit scripturam Evangelii.

Pater quoque ex dictis, quā aptè S. Lucas designat symbolo Bovis: tum quia saecula lingua vo- Quan-
Luci da-
signatur
symbolo
bovi.
mete cordis nostri arua profulset, eaque evange-
liciseminisactu, vitali fruge foecundat: Tum quia
evangelicam, atque apostolicam delerens hitto-
riam, hostes Christi, atque adversarios vera fidic,
tanquam duobus cornibus ventilat, eosq; ne aream
Charolice Ecclesie depopulente, expugnat: Tum que
di, quia post laborem in agro & ate Domini,
tandem se victimam Deo immolavit, suum illi
sibans sanguinem, qui prius ejus amote mortifica-
ver carmen; quia crucis mortificationem jugiter
in suo corpore porravit, tanquam jugum & aratum,
sed ibi suavè & jucundum.

O S. Luca, Pictor divine, depinge in nobis auctorum verborum tuorun tuorun penicillo, perfeo Divinitatis imaginem; eamq; vel operibus nostris eruentis deturpatam, reformat, & primitivo splendo-
ri restitu! O Medice facer! Evangelii tui medela effice, ut sanentur languores animarum nostrarum & in veram redeamus sanitatem, reliqua morbi-
dis reliquias vitiorum. Denique, sic intercede pro nobis occecaris, ut siamus Theodidaci & Doc-
biles Dei, discipuli Christi, discipulique rui; uni-
tione illius participes, quæ de omnibus suffi-
cient docer, & tandem tua sectantes vestigia pos-
simus dicere: *Ego autem feci Oliva fructiferia in do-
mo Domus tauri in aeternum, & in seculum seculi.*

Pro Festo S. Vrsulae & Sociarum.

Quid videbas in Sulamite, nisi choros ca-
frorum: Cant. 7.

Lic. sp.
tripartita.

E CClesie Dei pars duplex distingui potest. Quo in Pars una militans, altera triumphans dici Ecclesia follet.

tyrum sanguine, vel per infideles, vel per haereticos profulo? Certe non defuntr quodidie exercitus

Dux vir-
sula, eas secum ducens, animansque ad castigatio-
nem & fidem ad sanguinem usque tutandum, du-
eritius, ducit.

& chori castrorum in nostra Sulamite.

India & Japonia testis nobis irrefragabilis esse

Dux vir-
potest de numero exercitu Martyrum qui ibi
sula, in cas Hunni, gens ferociissima, itinerent.

et & chori castrorum in nostra Sulamite.

Hac Ursula, Regi Regum ad servendum oblate.

nobilis cincta sequela, quasi Regina afflita à

dextris Regii Throni circundata varietate. Bede

illa merito canere possumus illud Epithalamii: Ad-

dicendum Regi Virgines post eam, proxima ejus af-

fueremur ibi in letitia & exultatione. Rursumque

de ipsa dicere possumus: Quam pulchri sunt grec-
Can. 7.

sus tui in calceamentis, O pia Principis! Certe il-

lam fuisse Principis, narrat ejus Historia. Sed

in hoc non gloriatur, quod Principis terreni filia

est, sed quod filia Principis celestis, inquit; at potius in hoc, quod filia Principis ce-

lestis, imo & sponsa, electa fuerit, cui tot Pedis

sequas honoris offerte poruerit. Quid dico Pedis

sequas filii sunt, ac flores, fructusque eius, Ge-

neratio sancta & casta cum claritate, cuius memo-
ria immortalis erit apud Deum & homines. Prosternit er-
igit & Ursula, secunda Mater, illud merito oc-
cincere: Ego quasi vita fructicentia suavitatem odo-
ris, & floris mei fructus honoris & honestatis, Trans-
ire ad me omnes qui concupiscunt me, & à genera-
tionibus meis adimplimenti. Releoti ramo hujus-
ce virtutis liquorem pretiosum sanguinis sui in li-
bamen Domino profuderint; sicut & Aposto-
lus suo approximans martyrio: Ego enim jam
deliber.

Felices dicimus illas Matres, que in conju-

gio multas proles genuerunt, quas potuerunt

Deo offere. Sic folii Mater Machabaeorum de

qua dicitur: Supradictum autem Mater mirabilis, Mact.

& bonorum memoria digna, que peruenientes jepent si-

los sub unius diei tempore conficiens, bono animo fe-

rebat proper sibi quamvis Deum habebat, singulos

seorum horribilior voca patris foris, repleta sapien-

tia, & feminina cogitationi masculinum animum in-

forvens. Si & felices dicimus S. Symphorosam,

S. Felicitatem, & similis, que etiam proles suas

per martyrium Deo consecravat, non aliud ab

illis requirentes pro educationis & partus labo-

ribus, quam pri sanguinis mercedem, ut loquuntur

S. Ambrofius. Quidam ergo felicissimum prouin-

cium S. Ursulam, qua licet corporaliter hanc

militaritudinem Virginum non generari, spiritua-

liter tamen eas genuit & ad Christum adduxit, ac

ad martyrium animavit, carumque sanguinem ex-

stum Deo libavit, non minus conuersus quam Ma-

ter Machabaeorum in exhortando omnes, masculi-

num animum, sicut & illa, feminas inservienti-

congregationi.

Si non est Virginitas inservienda, sed nume-

rolam proferre potest sobolem, ita ut S. Cypria-

nus de Virginibus dixerit, esse Flores Ecclesiastic

germinis Gaudie, inquit ipse, in illis, atque per illas

largior flores Ecclesia Matru gloriofa focundantur?

quaque plus gloriofa secundum numerum suo addit, tanto

genuit.

PARS II.
Cap. 2.

Socialiter vero dicamus, ex feminis sexi Deum exercitus integrus, sibi comparare, ut adversarias protervet potestales cum ignominia, adimplaque illud: *In inferno mundi eligit Deus, ut confundat fortia, &c.* Quapropter & hic merito dicere possumus: *Quid videlicet in Sulamite, nisi castra ni Virginum & choros Virginum, sanguine etiam suo triumphantium contra hostes & lepros in victimis sacrificiales offerentium, ut possint quoque? Agnum sequi triumphantem?* An requirimus Virginum choros & canticos, profide ad sanguinemque decertantes? Ecce coram oculis nostris est exercitus undecim milium in terra nostra, in Colonia Agrrippina, ad internectionem usque dimicantis pro Christo, & Virginitatis ac fidei aetula. Harum memoria hodie in benedictione est toto in Belgio & inferiore Germania, quia carum ossa variis in locis preiustis asservata, odorem germinant sicut vitris, quasi Rose & Lilia. Quapropter dicere possumus cum gaudio, in confederatione horum sacerorum pignorum, illud Casticorum: *Flores appetentes in terra nostra:* Flores utique purpurei, germinantes suavitatem odorem celo & solo, non bisque benedictionem. Flores transplantati ex Anglico solo divina providentia in Germanicas ocas, quas suo rigenter & factarent cruento, dum Tempus puerorum advenit.

P. 23. Ursula gaudium Matris augebit. Ursulaitaque Christo, Ecclæsiæque genitissæ censetur undecim milia, tanquam Matris secundæ secunda etiam filia: sed & quotidie novas proles generare censetur, quia sub verillum suum congregat innumeræ Virgines quæ Religioni fæcilius addicuntur eis nomine, UR S U L Æ dicitur. In finu & protectione & direccione ejus quietantur, & varias Europæ Provincias suo zelo ac odore læxificant. An non & harum merito Mater dicitur, Princepsque ad Dux, S. Ursula: O verè Mater secunda! O beatum ejus semen, quod conterit caput serpantis! O pulchra & calta generatio cum claritate, generatio filiarum querentium Dominum, querentium faciem Dei Jacob! O felices Virgines, quæ adducuntur Regi post eam?

PARS III. Agno sunt honore dignæ Virgines, quæ sub Ursula militantes, irruentibus in eos infidelibus, Fidei & Castitatis victimæ fuerint. Ideo & offæ carum variis in locis pretiose conservantur, tanquam monumenta virtutis, testimonia beata confessionis, pignora patrocinii, stimuli castitatis, organa Spiritus sancti, æternitatis lemnia, & variorum miraculorum instrumenta. Etenim multis ea miraculis ab initio glorificavit Deus, quorū adhuc modo remanet memoria.

Protectione speciali harum Virginum Colonia sancta ab Hunnis liberata fuit. Nam Hunni civitas obdidentibus, apparet super muros millesimæ Virgines, dimicantes contra ferocios istos hostes, eosque in fugam cogentes. Quapropter moniti fuscives coeli lumine, harum Virginum reliquias humi jacentes diligenter colligere, & cum pietate adservare, honorifice collocare. Meritis harum undecim milium ac Thebaeorum Martyrum adscribunt Colonenses, quod urbs eorum ab eo tempore quo fidem accepit, nunquam ab ea defecerit. Hinc illud de ipsa canitur.

Ex quo fidem recipisti,

Recidiva non fuisti.

Creditus prænobilis.

Voluit ergo Deus Templo speciale illis erigi, in quo sacra hoc pignora componentur cum honore; illoque loco à Coloniensis erectum est, ubi pars principia corporum jacuerat.

Audi & aliud. Cum incertum foret, quo in loco S. Ursula offæ sepulta forent, de qua tanquam certarum Duce precipua cura erat; S. Cuiberto sacrificium offerenti & signum à Deo ad hoc postulanti, apparuit tertio Columbia, volitans ab Altari ad Sepulchrum, à Sepulchro ad Altare; vidi que tandem est etiam ab ipso populo, quasi indigitans & designans locum, in quo hac Antecligiana tumulata erat. Hac Historia in dicto Templo particibus depicta etiamnam cernitur, quam de propinquo conspicere nihil licuit, acque etiam oblationem Missæ facere in Sacello S. Ursulae coram ejus venerando Capite.

Vita forigera.

Quid vero mirum, quod Columbus Ursula sepulchrum viro sancto designat, cum & ipsa SS. Virginis apollinarium sit Symbolum, ob puritatem, num symplicitatem, innocentiam, manuæ crudinem? Hinc columba & illi Virginibus millesis, pro fide & pietate sine felle patientibus, recte pro Symbolo inscriperis: C O L U M B A E S I M P L I C E S. Arque olim notum est, Romæ in sepulchris Martyrum pro symbolo Martyrii insculptam fuisse P A L M A M, pro symbolo virginis triumphi in sepulchris Virginum adjunctam fuisse C O L U M B A E sepulcrum quod & nunc vides licet. Dicamus ergo de his Virginibus. Quid sunt ipsis, que ut Columba volant, aut Canticis, quasi Columba latte lata resident juxta fluentia plenisima? Laetæ fidelioræ fuit & candidæ, immo & in languore suo & Agni laverunt flosas suas, quasi in candidissimo. Ecce ergo gressus Columbarum simplicium, mortem contineamus, & per vulnera & mortem voluntans, ut in colum volando pertingat. O fœlix columbina sine felle simplicitas & puritas in tertiis moriis feli offertis ultro nec, ut aëris sublimioris tandem puritate perficiatur in cœlis.

Hoc Columbarum nomine solitus fuit Virgines has insignire B. Hermannus, Ord. Praemonstraten-sis, qui & Joseph nominatus fuit ob puritatem, & Virginis specialiter delapsatus, vere A L T E R J O S E P H. Habuit autem ipse multas revelationes de S. U R S U L A & Sodalibus ejus. Mirum enim his Virginibus & Martyribus afficebatur, miraque animi puritate his erat conjunctus & familiaris. Multa ab eis dicebat secura, & quedam ei suavelevabant nomina & afflictum confortante lute. Ut autem eis sanctum suum testaretur amorem, novi cantus historiam in eum honorem composuit. Cumque admodum fuit manus ad scriendum, una ex illis ei apparuit, & quid scriendum foret, edocuit. Quia & Columbam pulcherrimam suo humero insiden-tem vidit, suis auribus perpetim rostrum inser-tem, quam non dubitavit unam esse ex illarum numero. Quapropter has Virgines solitus est vocare C O L U M B E L L A S. Cum vero melodiam his toriarum dare decerneret, quoties ad id animum applicuit, vidit chorum Virginum aëre, & audire cantum deponentem, qui verbis ab eo scriptis congueret. Hoc ingle tellatus est illi, qui ejus vitam descripsit, quam legerè fecit apud Surium. Sepe enim ei dicebat: S A C R A C O L U M B E L L A E mihi auctores fuerunt hujus melodiz, quam edidi.

Adjiciamus & hoc pro honore Sanctarum harum Virginum & Martyrum, quodiam tantum eum fæc pulchra & templum Deus voluerit honorare, ut nullum aliud corpus cum eis voluerit sepulchri participationem habere in illo loco, scilicet eis designato; quantumvis viri Principes id quandoque postularint & alii pietate illustres. Semper enim terra illa virginis hisce chorus destinata, dicitur rejecisse aliorum quorumcunque corpora, quæ ibi

nunca tumu-

tumulabantur. Adeo ut ne quidem infantium post Baptismum in innocentia decedentium corpora vulnererit condere; sed si ibi se piebantur, subsequenti die ea in Iecem è tumulo reiecta cernebantur, & alibi se piebant deponabantur. Hoc in tabulis publicis in eo Templo Colonia suspenus legi. Quinimo & hoc pro miraculo ibidem referunt & legitur, terram inde sumptam, & ad loca ubi animalia venenatae insciunt, deportata, venenum fugare, animaliaque virus fundentia. Quod quidem & Melitensis de sua terra pradicant, & Grasiam S. Pauli vocant; quia cum ibi à Vipera corripuit forer, nihil illa ei nocuit, sed Melitensis Insula gratiam exinde accepit, ut à venenatis animalibus forer libera, atque ipsa terra etiam alio asportata virus fugaret, ut graves tradunt Historici.

Concludamus igitur & dicamus, Sanctas has Virgines & Martyres à Deo non solum in celis, sed etiam in terris fuisse variis decoratis privilegiis. In vita eas defendit specialis protectione, ne violarentur ab impuris & filiacibus miliebus in eas intruerint. In morte eis fortitudinem contulit & constantiam, ut zelo Castitatis & verae Fidei mortem libenter & fortiter obirent. Post mortem eas honoravit specialis sepulchri honore, ac varie miraculis. Denique adhuc modicem dat specialem potestatem protegendi Civitates & Oppida, in quibus earum aliqua resident pigraora, aut in quibus particulariter coluntur & invocantur. Indò in mortuis cultoribus protectionem impudent & auxiliū parceret; quod quidem ordinavit Deus in eorum gloriam specialem.

Audi hac de re exemplum & testimonium ex Thoma Cantiprato, Suffraganeo Cameracensi, liber. 2. Apium. cap. 33. Bruxella Urbs est magna & nobilis Brabantia. In hac Hospitalis est pauperum principia charitatis, & religione praesertim. In alto Soror quædam fuit multo labore fatigans; quæ gravi infirmitate, detensa humanis rebus excepta erit. Cum vero ab hora diei tertia usque post Vesperas mortua jacuerit, revixit subito, & erexit se. Convocatisque sororibus & omnibus qui præsentes erant, dixi: *Virginali illius exercitum Colonensem vivens quotidie venerata sum, & eam precibus munit ab expiatoriis panis liberata sum.* & ad hoc ad vitam redire compulsa, ut omnibus eorum memoriam dignè habentibus suffatura in morte suffragia nunciam. summiodi in vita tales essent, quicunque ratio possit suffragari. In hoc testimonio reddo spiritum itaratio. Atque hanc denuо defuncta quevit. Haec ibi Cantipratana, telis plane sibi dignus, & hoc ipsum testimonium pitorum experientia roboratum repetitur.

Respiciamus igitur ad hos Virgineos Choros, Agoum in Cœlis sequentes, ejusque laudes jugiter decantantes, de quo canimus:

Qui pacis inter illas, spulcra chorœ Virginum, Spongiae decorus gloria, Spongiae regens gressus,

Dicamus vero ab aliis Christo servire in spiritu & veritate, in castitate corporis & puritate mensis; ut tandem valeamus in parum Virginum societate exultare. Respiciamus quoque ad hanc virginem castra, dum pignandum est contra Satanam, Mundum, Carnem, & variis tentationibus obstantum. Poterunt enim hæc Virginum & Martyrum inviolatae nobis esse auxilio & praefatio, ut constanter obliuetem aduersus omnes hostes, tandemque cum ipsis potiamur palma & corona. Quod nobis concedat earum intercessio-
ne & ope Dux ipsarum Christus J. s. s., qui est benedictus in facula.

PRO FESTO SS. SIMONIS & JUDÆ.

Quam speciosi pedes evangelizantium pacem, evange-
Lizantium bona! Rom. 10.

THeologi duplex agnoscunt Christi corpus, k. PARISI
cuendum in ore loquendi S. Scriptura & SS. Thoma
Patrum: feliciter corpus Christi verum, & corpus Christi mysticum. De utroque autem recte intel-
ligitur, quod Iohannes dicit: *Quam pulchri super mun-
tis pedes annuncianus & prædicianus pacem anni-
cuus bonum, prædicantia salutem, dicens Sion: Re-
gnabis Deus tuus.* Hoc enim priuatum verificatus
de ipiusmet Christi sacratissimi pedibus, sive de
eius adventu expositissimo; quia ipse tanquam
Principis & Princeps primus divisa pacis coetus
mittebatur, pacificasurus per sanguinem suum, si Coloss.
1. p. 16. quis in celo, fore quia in terra. Propter eam Ioh. 14.
Nativitate pax nunciatur: in ejus oblatione in
templo dimittitur S. Simon in pace: in ejus prædi-
catione pax resonat, quia venit ad ditigiosos pe- LUC. 1.
des nostros in viam pacis; in conversione pa-
cem nunciat omni domui: in sermone postremo
coros est in commendanda pace. Denique, hanc
testamentum relinquit, hanc mox à refusione
meritorum eis hinc Titulus specialiter convenit, D E V S
P A C I S, quo Titulo frequenter cum insiguit
Apostolus:

D E V S P A C I S sic sum omnibus vobis. Amen. ROM. 10.
D E V S P A C I S conseruat uelociter Satanam sub Rom. 10.
pedibus vestris.

D E V S P A C I S dilectionia erit vobum. 2. COR. 13.
D E V S P A C I S sanctificat uer per omnis. 1. Thess. 5.
D E V S P A C I S dei uoba pacem sempiternam in 2. Thess.
omni loco.

x. Quam pulchri ergo sunt pedes Domini, dum ducenti
in montes frequenter confundit, ut oret ut inde
doceat Apostolos suos & turbam subsequentem, ut
ibi prædicer pacem & viam pacis, ut ibi annunciet
salutem & bone aternitatis! An non in monte le-
dens ad pacem in vita, dum pronunciat: *Beati pa-
uperes, genitum filii Dei vocabuntur?* An non illic pe-
des confundet, ut ex altiori loco regnum celo-
rum humilibus spiritu annunciat? Beati pauperes
p. 16.